

שם הקורס: קידום שותפות עם משפחות וטיפול ממוקד במשפחה

מרצה: ד"ר ליאת גפני לכטר lgafni@univ.haifa.ac.il , טל: 058-6288702

היקף: 28 שעות לימוד (2 שש"ס)

זמן: ימי ד' 14:15-15:45

רקע: ראיות מחקריות מעידות על כך שגישת הטיפול הממוקד במשפחה המיושמת מתוך שותפות טיפולית עם בני המשפחה הינה הטיפול המיטבי (best practice) בילדים ובמבוגרים. גישה זו מובילה לתוצאות חיוביות יותר עבור הלקוחות ומשפחותיהם, מטפלים, והמסגרות הטיפוליות. בקורס הנוכחי יקבלו המשתתפים כלים יישומיים לחשיבה קלינית ביקורתית מבוססת מחקר ולעבודה שיתופית עם הורים.

מטרות הקורס:

1. רכישת ידע בגישות תיאורטיות ויישומיות בטיפול הממוקד במשפחה
2. הקניית כלים לשיח עם בני משפחה והעמקת השותפות בטיפול
3. התאמת הטיפול הממוקד במשפחה לעבודת מטפלים רב תחומיים
4. רכישת הבנה וכלים הנחוצים להיות סוכני שינוי ברמה הארגונית

נושאי הלימוד: (מצגות וחומרים נוספים מופיעים ביחידה המתאימה באתר הקורס במודל)

- יחידה 1. טיפול ממוקד במשפחה: עקרונות יסוד, מודלים תיאורטיים וניתוח ראיות עדכניות.
- יחידה 2. העמקת ההבנה של המשפחה המיוחדת.
- יחידה 3. השיח הממוקד במשפחה: פיתוח מיומנויות תקשורת דו כיוונית (הקשבה, העברת מידע, התייחסות לסגנונות למידה ואוריינות).
- יחידה 4. קביעת מטרות טיפול משמעותיות באמצעות מודל אימון (coaching) והדרכה.
- יחידה 5. רכישת כלים ומיומנויות לניהול שיחות עם בני משפחה ומפגשים רב-תחומיים.
- יחידה 6. רגישות תרבותית והמודל הרב-תרבותי.
- יחידה 7. הערכה של תהליכים ניהוליים וארגוניים במבט ממוקד במשפחה.
- יחידה 8. אבחונים ממוקדים במשפחה.

דרישות הקורס:

1. השתתפות הכרחית בשיעורים ובפעילויות.
2. מטלה 1 (לשיעור 4 בקורס): הגשת דו"ח תצפית/ראיון על משפחה.
3. מטלה 2 (לשיעור 7 בקורס): הגשת דו"ח על שיחה עם בן/ת משפחה.
4. מטלה 3 (לשיעור 11 בקורס): תכנון שירות ממוקד במשפחה על פי מודלים תיאורטיים וראיות עדכניות.

דרכי הוראה: הקורס מבוסס על תיאוריות עדכניות, בדגש על למידה משמעותית והעברה לפרקטיקה. לשם כך יעשה שימוש בדרכי הוראה מגוונות הכוללות הרצאות, פגישה עם הורים ונציגי עמותת קשר, סימולציות, עבודה בקבוצות קטנות, הדרכת עמיתים, וגישה מקוונת למחקרים עדכניים ולמאגרי מידע.

רשימה ביבליוגרפית מומלצת: (מקורות נוספים יוצגו במהלך השיעורים)

- Cohn, E. S., Kramer, J., Schub, J. A., & May-Benson, T. (2014). Parents' Explanatory Models and Hopes for Outcomes of Occupational Therapy Using a Sensory Integration Approach. *American Journal of Occupational Therapy*, 68(4), 454–462.
- [Carman, K. L., Dardess, P., Maurer, M., Sofaer, S., Adams, K., Bechtel, C., & Sweeney, J. \(2013\). Patient and family engagement: a framework for understanding the elements and developing interventions and policies. *Health Affairs*, 32\(2\), 223-231.](#)
- Committee-on-hospital-care-and-institute-for-patient-and-family-centered-care. (2012). Patient- and family-centered care and the pediatrician's role. *Pediatrics*, 129(2), 394–404.
- Cunningham, C. E. (2007). A family-centered approach to planning and measuring the outcome of interventions for children with attention-deficit/hyperactivity disorder. *Journal of Pediatric Psychology*, 32(6), 676–694.
- Gafni Lachter, L. (2016). *Better Together: Advancing Family Centered Care*. Germany: Lambart Academic Publishing.
- Gafni Lachter, L., & Jacobs, K. (2015). Supporting Parent Advocates. *OT Practice*, 20(5), 15–17.
- Graham, F., Rodger, S., & Ziviani, J. (2009). Coaching parents to enable children's participation: An approach for working with parents and their children. *Australian Occupational Therapy Journal*, 56(1), 16–23.

Occupational Therapy Department, joint program –University of Haifa and Technion

King, G., & Chiarello, L. (2014). Family-Centered Care for Children With Cerebral Palsy: Conceptual and Practical Considerations to Advance Care and Practice. *Journal of Child Neurology*, 29(8), 1046–1054. <https://doi.org/10.1177/0883073814533009>

King, G., Williams, L., & Hahn Goldberg, S. (2017). Family-oriented services in pediatric rehabilitation: a scoping review and framework to promote parent and family wellness. *Child: Care, Health and Development*.

Madsen, W. C. (2013). Applications of Collaborative Helping Maps: Supporting Professional Development, Supervision and Work Teams in Family-Centered Practice. *Family Process*.

Nelson, A., & Iwama, M. (2010). Cultural influences and occupation-centered practice with children and families. In S. Rodger (Ed.), *Occupation Centered Practice with Children*. UK: Wiley-Blackwell.

Nickel, W. K., Weinberger, S. E., & Guze, P. A. (2018). Principles for Patient and Family Partnership in Care: An American College of Physicians Position Paper. *Annals of internal medicine*, 169(11), 796-799.

Rosenbaum, P. (2011). Communicating with Families: A Challenge We Can and Must Address! *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics*, 31(2), 133–134. <https://doi.org/10.3109/01942638.2011.563659>

Schenker, R., Parush, S., Rosenbaum, P., Rigbi, A., & Yochman, A. (2016). Is a family-centred initiative a family-centred service? A case of a Conductive Education setting for children with cerebral palsy. *Child: Care, Health and Development*, 42(6), 909–917.

Woods, J. J., Wilcox, M. J., Friedman, M., & Murch, T. (2011). Collaborative consultation in natural environments: Strategies to enhance family-centered supports and services. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 42(3), 379–392.